

TECHNICKÁ UNIVERZITA
V KOŠICIACH

INFORMÁCIA PRE VEREJNOSŤ

Vyhlásenie Združenia výskumne a technicky orientovaných univerzít (Združenia V7) a Slovenskej akadémie vied

Košice, 6. apríl 2020

„Dôverujme vede a inštitúciám, ktoré kvalitnú vedu pestujú“

Dňa 06.04.2020 zástupcovia Združenia siedmich výskumne a technicky orientovaných univerzít a Slovenskej akadémie vied vydali vyhlásenie o stave a perspektívach spoločenského ohodnotenia slovenskej vedy. Dôraz kladú na zodpovedný postoj štátu, ktorý by sa na vedu nemal spoliehať len v krízových časoch.

Rektori siedmich popredných slovenských univerzít a predseda SAV prof. RNDr. Pavol Šajgalík, DrSc., sa zhodli na spoločnom vyhlásení, v ktorom zdôrazňujú celospoločenský záujem na kvalitnom vedeckom výskume a vzdelávaní. Pripomínajú úlohu štátu a zodpovednosť politických elít v kontexte zabezpečenia kvalitných podmienok pre výskum a vývoj, pričom zdôrazňujú svoj podiel na snahe o riešenie súčasnej globálnej krízy ako aj jej následkov.

Dôvera spoločnosti v slovenskú vedu by nemala byť podľa signatárov výlučným pravidlom krízových situácií, ako je táto, ale mala by byť budovaná priebežne s ohľadom na predchádzanie marginalizácii a zľahčovaniu dôstojnosti podmienok, v ktorých sú slovenskí vedci odkázaní pracovať. Podiel na vývoji stavu slovenskej vedy si musia uvedomiť politické špičky. Je nutné zabezpečiť dostatočné financovanie a spravodlivé spoločenské ohodnotenie, ktoré si slovenskí vedeckí pracovníci v porovnaní s európskymi a svetovými kolegami právom zaslúžia.

Počas mimoriadneho stavu SAV a Združenie V7 poskytli a naďalej ponúkajú slovenskej spoločnosti rozhodujúce kapacity dôležité pre jeho dôstojné zvládnutie. Na mieste je teda uvedomiť si úlohu špičkovej vedy a kvalitného vzdelania po prekonaní pandémie ochorenia COVID-19. Podpísaní zástupcovia považujú Výskumné a technicky orientované univerzity a Slovenskú akadémiu vied za inštitúcie hodné finančných stimulov vo väčšej miere než doposiaľ. Dôraz pri tom kladú na zavříšenie vyhlásených výziev z Operačného programu integrovaná infraštruktúra (OPII) na podporu dlhodobého strategického výskumu a na vyhlásenie výzvy na podporu univerzitných parkov.

TECHNICKÁ UNIVERZITA
V KOŠICIACH

Iba v prípade zmeny verejného pohľadu na problematiku vedy a výskumu, je možné čeliť súčasným i nasledujúcim krízovým časom.

Združenie V7 vzniklo 2.12.2019 a zahŕňa Univerzitu Komenského v Bratislave, Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave, Technickú univerzitu v Košiciach, Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Žilinskú univerzitu v Žiline, Slovenskú poľnohospodársku univerzitu v Nitre a Univerzitu veterinárskeho lekárstva v Košiciach. Členské subjekty sa zhodli na koordinácii a spoločnom postupe pri presadzovaní podpory vedy, výskumu a inovácií v slovenskom a európskom výskumnom priestore, pričom budú okrem iného:

- zohľadňovať pri svojich aktivitách potreby reálneho života, rozvíjať spoluprácu s podnikmi a inštitúciami spoločenskej praxe;
- poskytovať odbornú racionálnu oporu ústredným orgánom štátnej správy, verejnej správy a ostatným autoritám pri ich rozhodovaní vo veciach podpory vedy, výskumu a inovácií;
- presadzovať férové, transparentné a vyvážené financovanie výskumu a vývoja v Slovenskej republike, ako v jej inštitucionálnej zložke, tak aj v súťaživých formách;
- koordinovať svoje aktivity pri predkladaní projektov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov;
- vyvíjať spoločné úsilie a vzájomne sa podporovať pri svojom sieťovaní sa s významnými vedeckými inštitúciami doma i v Európskom výskumnom priestore;
- podporovať spoločné zdieľanie nadobudnutej vedeckej infraštruktúry najmä v univerzitných vedeckých parkoch a centrách excelentnosti;
- podporovať úsilie tvorby a aktualizácie cestovnej mapy vedeckej infraštruktúry SR a mnohé ďalšie.

TECHNICKÁ UNIVERZITA
V KOŠICIACH

PRÍLOHA:

**Vyhlasenie Združenia výskumne a technicky orientovaných univerzít (Združenia V7)
a Slovenskej akadémie vied**

„Posledné týždne a aktuálne svetové dianie v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 nás opäť raz presviedčajú o dôležitosti vedy a o dôveryhodnosti vedeckých inštitúcií. Kým v „čase pokoja a blahobytu“ sa veda javí veľkej časti populácie ako nepodstatná zábavka a povolanie vedca je karikované až stigmatizované ako nadbytočné, nepotrebné, v krízových situáciách sa spoločnosť obracia s dôverou a nádejou práve na vedu a vedcov. Žiaľ, táto bipolarita je charakteristická aj pre správanie sa politických elít (nielen) tejto krajiny.

Európska, a v širšom kontexte západná, civilizácia je hlboko zakorenená vo viere v k objektivite tendujúcemu poznaniu a zodpovednému a udržateľnému pokroku. Každú civilizačnú krízu doposiaľ sme zvládli iba s výdobytkami vedeckého poznania sveta, a nebude tomu inak ani v kríze súčasnej. Dôverujme preto excelentnej vede a inštitúciám, ktoré ju reprezentujú, a vychovávajú v tejto paradigme aj nasledujúce generácie.

Drvivú väčšinu špičkovej vedy v Slovenskej republike produkujú výskumné univerzity združené v platforme „Združenia výskumne a technicky orientovaných univerzít“ tzv. „V7“ a Slovenská akadémia vied. V čase tejto krízy, ktorá má potenciál ďalekosiahlo ovplyvniť vnímanie toho, čo sú dôveryhodné a akcieschopné inštitúcie, považujeme za potrebné zdôrazniť, že práve signatári tohto vyhlásenia ponúkli spoločnosti rozhodujúce kapacity (materiálne, technické i personálne) potrebné na jej dôstojné zvládnutie.

S ľútosťou však konštatujeme, že samotné naše inštitúcie pracujú v podmienkach, ktoré len sotva možno nazvať dôstojné. Vyzývame preto kompetentné politické authority, aby si konečne uvedomili svoj diel zodpovednosti na rozsiahlom poddimenzovaní vedy na Slovensku, predovšetkým v oblasti jej financovania, no rovnako spoločenskej prestíže, ktorá jej právom prináleží. Nie je zodpovedné utiekať sa k vedeckým autoritám iba v čase krízy, a po jej prekonaní sa tváriť, že systémové zmeny nie sú potrebné.

Slovenská veda aj v čase tejto globálnej krízy osvedčila svoje právo byť na piedestáli hodnôt tejto spoločnosti. Je načase, aby si kompetentní uvedomili, že jedine kvalitná, špičková, európsky a svetovo konkurencieschopná veda má potenciál kultivovať túto spoločnosť a vychovávať ľudí, ktorí budú schopní zvládať náročné úlohy novej spoločenskej paradigmy, ktorá nastane po prekonaní súčasnej globálnej krízy a byť pripravená na prípadné ďalšie katastrofy postihujúce našu planétu.

TECHNICKÁ UNIVERZITA
V KOŠICIACH

Je nepochybné, že svet sa zmení, a hoci teraz nemožno presne predikovať ako, rozhodne v ňom dramaticky stúpne dopyt po vzdelaných a hodnotovo ukotvených ľuďoch, ktorých vzdelávajú práve naše inštitúcie.

Vyzývame preto k celospoločenskej diskusii o prehodnotení modelu financovania sektora vedy v Slovenskej republike. Žiadame, aby sa práve Výskumné a technicky orientovane univerzity a Slovenská akadémia vied stali nositeľmi finančných stimulov v podstatne väčšej a reprezentatívnejšej miere, než doposiaľ. Apelujeme na urýchlené dotiahnutie vyhlásených výziev z Operačného programu integrovaná infraštruktúra (OPII) na podporu dlhodobého strategického výskumu do zmluvnej podoby, ako aj vyhlásenie sľubovanej výzvy na podporu univerzitných vedeckých parkov, aby sme mohli našim výskumom efektívne čeliť celospoločenským požiadavkám a potrebám pre skvalitnenie života.

Ak sa nezmení verejný pohľad na túto problematiku, ďalšiu krízu, prípadne následky tej dnešnej, už dôstojne zvládnuť nemusíme. Dbajme o korene európskej kultúry, ktorá je bytostne spojená s vedeckým poznávaním sveta. Iba tak vydáme zodpovedné posolstvo dobe dneška, ale aj dôb zajtrajška, ktoré prinesú mnohé výzvy, ktoré bez spoločenskej akceptácie vedeckých inštitúcií naša spoločnosť nezvládne.

V Bratislave, Košiciach, Žiline a Nitre 06.04.2020“

prof. RNDr. Pavol Šajgalík, DrSc., v.r.
predseda SAV

prof. JUDr. Marek Števec, PhD., v.r.
rektor UK BA

prof. Ing. Miroslav Fikar, DrSc., v.r.
rektor STU BA

prof. Ing. Stanislav Kmeť, CSc., v.r.
rektor TUKE

prof. RNDr. Pavol Sovák, CSc., v.r.
rektor UPJŠ v KE

prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD., v.r.
rektor UNIZA

doc. Ing. Klaudia Halászová, PhD., v.r.
rektorka SPU v NR

prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., v.r.
rektorka UVLF v KE